

Zadanie 1. (3 p.)

Zaznacz, które z poniższych informacji są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując przy każdej informacji znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Lp.	Informacje	Prawda	Fałsz
1.	Źródła historyczne to wszystkie ślady po życiu i działalności człowieka w przeszłości.		
2.	Epoka historyczna to dłuższy okres w dziejach zapoczątkowany i zakończony ważnym wydarzeniem.		
3.	Genealogia to nauka zajmująca się mierzeniem czasu.		

Zadanie 2. (3 p.)

Przyporządkuj epokom historycznym (1-3) odpowiednie opisy (a-d), wpisując w wyznaczone miejsca odpowiednie oznaczenia literowe. Jeden opis został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej epoki.

1. Starożytność.	a. Epoka historyczna, która trwała około 1000 lat.
2. Średniowiecze.	b. Epoka, która rozpoczęła się wraz z wynalezieniem pisma.
3. Nowożytność.	c. W tej epoce ludzie polecili w kosmos.
	d. W tym okresie wynaleziono między innymi telefon

1. _____ 2. _____ 3. _____

Zadanie 3. (2 p.)

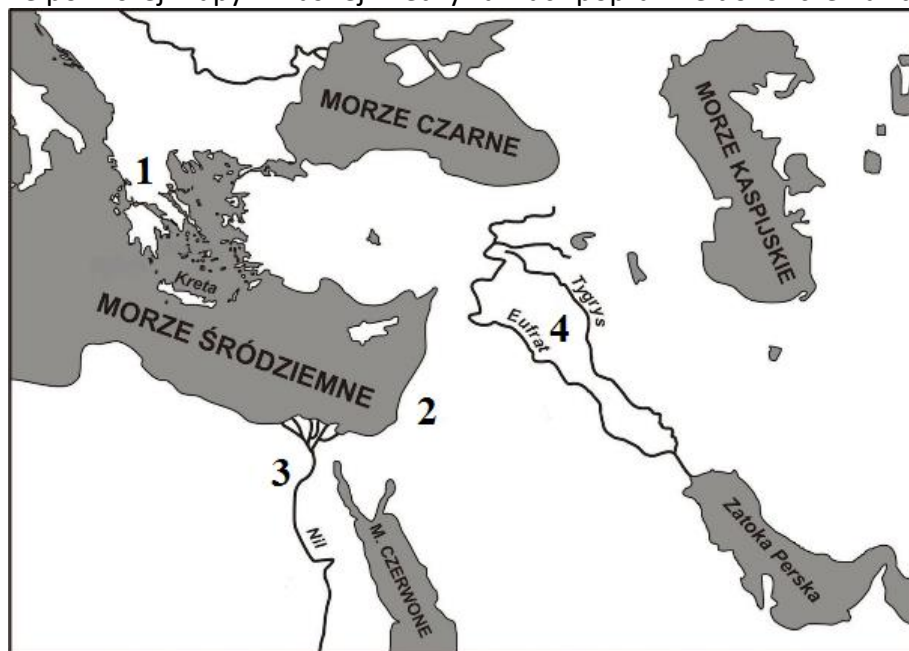
Podane poniżej wyrażenia (a-f) przyporządkuj właściwym trybom życia, wpisując w wyznaczone miejsca tabeli odpowiednie litery.

- a. hodowla zwierząt
- b. mieszkanie w jaskiniach
- c. zbieractwo
- d. rolnictwo
- e. częste wędrówki w poszukiwaniu pożywienia
- f. rozwój osadnictwa

Koczowniczy tryb życia	Osiadły tryb życia

Zadanie 4. (3 p.)

Na podstawie poniższej mapy i własnej wiedzy zaznacz poprawne dokończenia zdań.

1. Demokracja ukształtowała się na obszarze oznaczonym cyfrą
 - A. 1
 - B. 2
 - C. 3
 - D. 4
2. Działalność publiczna Jezusa Chrystusa miała miejsce na obszarze oznaczonym cyfrą
 - A. 1
 - B. 2
 - C. 3
 - D. 4
3. Żywny Półksiężyc znajdował się na obszarze oznaczonym cyfrą/cyframi
 - A. 1 i 3
 - B. 2 i 4
 - C. tylko 1
 - D. tylko 4

Zadanie 5. (4 p.)

Podane poniżej opisy sprawowania władzy w państwach starożytnych (1-4) przyporządkuj właściwym państwom (a-e), wpisując w wyznaczone miejsca tabeli odpowiednią cyfrę. Jedno państwo zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego opisu.

	Opis sprawowania władzy
1.	W państwie tym władzę sprawowali pełnoprawni obywatele, którzy stanowili tylko część społeczeństwa. Na zgromadzeniu obywateli losowali urzędników. Każdy z obywateli mógł zostać urzędnikiem. Urzędnicy funkcję sprawowali przez okres roku. Za udział w zgromadzeniach obywatele otrzymywali diety. Sądy również sprawowali obywatele wybierani przez zgromadzenie ludowe. Sądy przysięgłych składały się z co najmniej kilkuset osób.

STOPIEŃ SZKOLNY

2.	Na czele państwa stał władca, któremu oddawano cześć boską. Skupiał on w swoich rękach liczne funkcje. Między innymi przewodził senatowi, sporządzał listę senatorów, był najwyższym kapłanem, zarządzał prowincjami, pełnił też funkcję trybuna ludowego.
3.	Na czele państwa stał władca, który uważał państwo za swoją własność i decydował o losie swoich poddanych. Był najwyższym kapłanem, sędzią, prawodawcą i naczelnym wodzem armii. Nie dzielił się swoją władzą z nikim. Sprawował ją za pomocą podległych mu urzędników oraz kapłanów, którzy byli jego doradcami.
4.	W państwie tym władzę sprawowali pełnoprawni obywatele. Dzielono ich na grupy ze względu na posiadany majątek. Mogli oni zasiadać w kilku zgromadzeniach, na których uchwalano prawa, wybierano urzędników. Urzędy pełnili tylko ludzie bogaci, gdyż nie uzyskiwano za nie żadnego wynagrodzenia. Urzędy były kolegialne – kilkuosobowe. Obowiązywała kolejność sprawowania urzędów od najniższego do najwyższego.

	Państwo starożytne	Opis sprawowania władzy
a.	Starożytny Egipt	
b.	Ateny w okresie rządów Peryklesa	
c.	Republika rzymska	
d.	Cesarstwo rzymskie	
e.	Starożytny Izrael	

Zadanie 6. (3 p.)

Na podstawie ilustracji i własnej wiedzy dokończ zdania.

Źródło: <https://zpe.gov.pl>

- Przedstawiona budowla nosi nazwę: _____
- Znajduje się ona w: _____
- Na jej terenie odbywały się: _____

Zadanie 7. (2 p.)

Na podstawie tekstu wykonaj zadania.

Materiałem, z którego sporządzano książki, był przede wszystkim papirus, a także skóra i pergamin. Przez długie wieki w świecie grecko-rzymskim królował papirus, a zwój papirusowy stanowił naturalną, oczywistą formę książki. Papirus produkowano w Egipcie, bo tu na wielkich rozlewiskach Deltę Nilowej rosła gęsto ta wysoka i pożyteczna roślina. Ludy Bliskiego Wschodu od najdawniejszych czasów używały najczęściej jako materiału piśmiennego odpowiednio spreparowanych skór. Na nich z zasady pisali także Żydzi. W III lub na początku II wieku przed Chr. udoskonalono proces przygotowywania materiału piśmiennego ze skóry. Produkt końcowy nazywamy pergaminem (z gr. pergamiene), które to słowo pojawia się jednak dopiero w IV w. po Chr.). Dobry pergamin jest najlepszym materiałem piśmienniczym, jaki kiedykolwiek wynaleziono.

Na podstawie: A. Świderkówna, Rozmowy o Biblii. Nowy Testament, Warszawa 2000, s. 122-124.

1. Wskaż, w jakiej kolejności chronologicznej upowszechniały się materiały piśmiennicze.
 - A. Papirus, skóra, pergamin
 - B. Pergamin, skóra, papirus
 - C. Skóra, papirus, pergamin
 - D. Pergamin, papirus, skóra
2. Od wynalezienia metody produkcji pergaminu do pojawienia się jego nazwy upłynęło
 - A. niecałe 100 lat.
 - B. co najmniej 100 lat.
 - C. niecałe 250 lat.
 - D. co najmniej 450 lat.

Zadanie 8. (3 p.)

Do każdego opisu (a-c) dopisz postać historyczną, której dotyczy ten opis.

- a. Pochodzący z Mekki prorok, założyciel islamu _____
- b. Koronowany na cesarza władca Franków z dynastii Karolingów _____
- c. Papież, który podczas synodu w Clermont wezwał do zorganizowania pierwszej krucjaty _____

Zadanie 9. (2 p.)

Spośród poniższych wydarzeń oznaczonych literami a–d wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie. W tabeli zaznacz litery, którymi oznaczono wybrane wydarzenia.

1.	Wydarzenie chronologicznie pierwsze	a	b	c	d
2.	Wydarzenie chronologicznie ostatnie	a	b	c	d

- a. Zjazd gnieźnieński
- b. *Dagome iudex*
- c. Bitwa pod Cedynią
- d. Przyjęcie chrztu przez Mieszka I

Zadanie 10. (3 p.)

Na podstawie ilustracji i własnej wiedzy uzupełnij zdania (1-3) literami (A-C), którymi oznaczono brakujące informacje.

Źródło: <https://wielkahistoria.pl/malpa-na-drzwiach-gnieznienskich-po-co-ja-tam-umieszczono/>

1. Dzieło przedstawione na ilustracji jest przykładem sztuki _____ .
A. romańskiej B. gotyckiej C. renesansowej
2. Na drzwiach ukazano sceny z życia _____ .
A. św. Cyryla i Metodego B. św. Wojciecha C. św. Stanisława
3. Wydarzenie te miały miejsce za panowania _____ .
A. Bolesława Chrobrego B. Mieszka II C. Kazimierza Odnowiciela

Zadanie 11. (2p.)

Przyjrzyj się ilustracji i uzupełnij brakujące informacje.

Źródło: <https://gazetakrakowska.pl/>

- a. Na ilustracji widnieje postać najsynniejszego polskiego rycerza, który nazywał się _____.
- b. Pod dowództwem Władysława Jagiełły rycerz ten brał udział w bitwie pod _____.

Zadanie 12. (1 p.)

Zapoznaj się z tekstem źródłowym, a następnie oceń, które zdanie dotyczące tekstu jest fałszywe. Zaznacz „F”, przy zdaniu fałszywym.

Gdy poczuł, że (los) żąda już od niego śmiertelnej powinności, poleca spisać dokumenty testamentowe. Przekazuje w nich w spadku czterem synom i to co osiągnięte zasługami przodków i następstwo w królestwie, wyznaczając stałe granice czterech dzielnic w ten sposób, że w rękę najstarszego miało pozostać i księstwo dzielnicy krakowskiej i władza zwierzchnia. A jeśliby spotkało go to, co ludzkie, zawsze starszeństwo i wzgląd pierworództwa miały rozstrzygać spór o następstwo. (...) pacholęciu zapisuje się w spadku piąte koło u wozu czterokonnego (kwadrygi). (...) Niech więc ustaną żale na nielitościwy testament, słuszną bowiem jest rzeczą, aby dzielnice małoletnich powierzano opiekunom, nie małoletnim.

Wincenty Kadłubek, Kronika polska, XII-XIII w., źródło: <http://wlczpolske.pl>

STOPIEŃ SZKOLNY

1.	Autorem ustawy sukcesyjnej był Bolesław Krzywousty.	F
2.	Władzę zwierzchnią oraz dzielnicę senioralną przejmował kolejno każdy syn zmarłego władcy.	F
3.	Wydarzenie opisane w tekście zapoczątkowało okres rozbicia dzielnicowego.	F

Zadanie 13. (3p.)

W miejsca oznaczone literami (a-c) wpisz brakujące imiona i przydomki książąt, którzy na mocy testamentu z 1138 r. otrzymali władzę we wskazanych dzielnicach Polski.

<https://zpe.gov.pl/a/piastowie-miedzy-cesarstwem-a-krolestwami-europy-srodkowej-i-wschodniej/DgDUkYuB2>

Pytanie 14. (2 p.)

Uzupełnij związek przyczynowo – skutkowy. Wpisz oznaczenia właściwych wydarzeń (a-d) odpowiednio w kolumnie „Przyczyny” oraz „Skutki”.

Przyczyny	Wydarzenie	Skutki
	Sprowadzenie do Polski Krzyżaków przez Konrada Mazowieckiego w 1226r.	

- a. Powstanie niezależnego państwa zakonu krzyżackiego.
- b. Najazdy pogańskich Prusów na Mazowsze.
- c. Dążenie Piastów do chrystianizacji Prusów.
- d. Podbicie Prus przez Krzyżaków.

Zadanie 15. (5p.)

Do każdego z wymienionych pojęć (1-5) dobierz jedno wyjaśnienie (a-e). Wpisz odpowiednie oznaczenia literowe we właściwym miejscu.

1. sejmik ziemski	a. Ustrój w dawnej Polsce, gdy szlachta miała decydujący wpływ na najważniejsze sprawy państwa.
2. sejm walny	b. Szlachta zwoływana w sytuacji zagrożenia.
3. demokracja szlachecka	c. Obrady szlachty z danego regionu.
4. pospolite ruszenie	d. Parlament w dawnej Rzeczypospolitej podejmujący najważniejsze decyzje w państwie.
5. konstytucja sejmowa	e. W dawnej Polsce uchwała, prawo ustanawiane przez sejm.

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____

Zadanie 16. (3p.)

Uzupełnij brakujące w tabeli informacje dotyczące epoki wielkich odkryć geograficznych.

Imię i nazwisko odkrywcy		Odkrycie/ dokonanie	Rok/ lata
a.	Krzysztof Kolumb	Odkrycie nowego kontynentu.	
b.	Vasco da Gama		1498
c.		Opłynięcie świata.	1519 - 1522

Zadanie 17. (3p.)

Podpisz ilustracje związane z czasami polskiego renesansu (odrodzenia).

Źródło: <https://zpe.gov.pl>

a. _____

Źródło: <https://encyklopedia.pwn.pl/>

b. _____

Źródło: <https://encyklopedia.pwn.pl/>

c. _____

Zadanie 18. (3p.)

Uzupełnij w poniższych zdaniach brakujące informacje dotyczące unii lubelskiej.

1. Unia lubelska zawarta w _____ roku połączyła Polskę i Litwę.
2. Od tej pory utworzone państwo polsko-litewskie otrzymało nazwę _____.
3. Jego pierwszym władcą był _____.

Zadanie 19. (2p.)

Wskaż przyczyny i skutki zawarcia unii lubelskiej, wpisując do tabeli właściwe oznaczenia literowe (a-f).

- a. Dążenie do ścisłego połączenia Polski i Litwy.
- b. Włączenie do Polski Wołynia, Podlasia i Ukrainy.
- c. Brak męskiego następcy na polski tron.
- d. Połączenie Polski i Litwy unią realną.
- e. Zagrożenie ze strony sąsiednich państw.
- f. Wspólne dla Polski i Litwy: władca, parlament, polityka zagraniczna, moneta.

Przyczyny	Skutki

Zadanie 20. (3p.)

Uzupełnij poniższe zdania tak, aby zawierały one prawdziwe informacje dotyczące panowania Ludwika XIV we Francji. Skreśl w każdym nawiasie nieprawdziwą informację.

1. Król Francji – Ludwik XIV sprawował władzę (*absolutną/demokratyczną*) w swoim kraju. Ustanawiał prawo, był naczelnym wodzem wojska i najwyższym sędzią.
2. Wydał rozkaz wybudowania wspaniałego dworu królewskiego, który znajduje się w (*Luwrze/Wersalu*) pod Paryżem.
3. Zanim jednak Ludwik XIV rozpoczął samodzielne rządy, w jego imieniu władzę we Francji sprawował pierwszy minister (*Armand Richelieu/Juliusz Mazarin*).

Zadanie 21. (5 p.)

Zaznacz, które z poniższych informacji dotyczących epoki oświecenia, są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując przy każdej informacji znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Lp.	Informacje	Prawda	Fałsz
1.	Oświecenie nazywano wiekiem „światła”.		
2.	Jan Jakub Rousseau był twórcą zasady trójpodziału władzy.		
3.	W epoce oświecenia odkryto ruiny Pompejów – antycznego miasta zniszczonego przez wulkan Wezuwiusz.		
4.	W epoce oświecenia twierdzono, że przy poznawaniu świata człowiek powinien kierować się rozumem.		
5.	Ateizm to pogląd głoszący, że Bóg nie istnieje.		